

स्वाईन फ्ल्यू, डेंग्यू, मलेरिया इतर साथरोग किंवा तत्सम संसर्गजन्य रोगांवर आळा बसविण्याच्या दृष्टीने शासकीय आरोग्य सेवा संस्था व खाजगी रुग्णालये यांचेमध्ये समन्वय साधण्यासाठी “जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” गठीत करण्यास मंजुरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: साथरो-२०१५/प्र.क्र.४९७/आ-५,
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार,
संकुल इमारत, ८ व १० मजला, नवीन मंत्रालय,
मुंबई- ४०० ००९.
दिनांक : २३ डिसेंबर, २०१५.

वाचा :

- १) मा. मंत्री, उर्जा व नवीन व नवीकरणी उर्जा विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांचे दि.०७/०९/२०१५ रोजीचे पत्र.
- २) मा. मंत्री, उर्जा व नवीन व नवीकरणी उर्जा विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांचे दि.०५/१०/२०१५ रोजीचे पत्र.
- ३) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे क्र.संआसे/नागपूर समन्वय समिती/मंत्री (उर्जा)/कक्ष-६/२०१५, दि.०९/११/२०१५ चे पत्र.
- ४) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे क्र.संआसे/नागपूर समन्वय समिती/मंत्री (उर्जा)/कक्ष-६/२०१५, दि.११/१२/२०१५ चे पत्र.

प्रस्तावना :

राज्यातील नागपूर जिल्ह्यांमध्ये स्वाईन फ्ल्यूचा प्रादुर्भाव झाल्यानंतर वैद्यकीय महाविद्यालये, महानगरपालिका, सार्वजनिक आरोग्य विभाग आणि जिल्हाधिकारी कार्यालय यामध्ये समन्वयाचा अभाव असल्याचे मा.मंत्री (उर्जा) यांच्या बैठकीमध्ये आढळून आले होते. त्यामुळे मा.मंत्री (उर्जा) यांनी स्वाईन फ्ल्यू, डेंग्यू, मलेरिया किंवा इतर साथीचे रोग तसेच तत्सम संसर्गजन्य रोगांवर आळा बसविण्यासाठी सर्वसामान्य जनतेपर्यंत प्रभावी व किफायतशीर आरोग्य सेवा पुरविण्यासाठी शासकीय आरोग्य सेवा संस्था व खाजगी इस्पितळे यांचेमध्ये समन्वय साधण्यासाठी नागपूर जिल्ह्यासाठी “विशेष बाब” म्हणून “नागपूर जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” स्थापन करण्याची मागणी केली होती. मात्र, अशा प्रकारची “जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” सर्वच जिल्ह्यांकरीता स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्यातील वाढती लोकसंख्या लक्षात घेता स्वाईन फ्ल्यू, डेंग्यू, मलेरिया किंवा इतर साथीचे रोग तसेच तत्सम संसर्गजन्य रोगांवर आळा बसविण्यासाठी तसेच सर्वसामान्य जनतेपर्यंत प्रभावी व किफायतशीर आरोग्य सेवा पुरविण्यासाठी शासकीय आरोग्य सेवा संस्था व खाजगी इस्पितळे यांचेमध्ये समन्वय साधण्यासाठी राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये “जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” गठीत करण्यास याद्वारे शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समितीची रचना

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	जिल्ह्याचे पालकमंत्री	अध्यक्ष
२	अध्यक्ष, जिल्हा परिषद	उपाध्यक्ष
३	महापौर, महानगरपालिका (असल्यास)	उपाध्यक्ष
४	जिल्ह्यातील खासदार (१ किंवा २)	सदस्य
५	जिल्ह्यातील आमदार (२ किंवा ४)	सदस्य
६	जिल्ह्याच्या आकारानुसार खाजगी क्षेत्रातील १० नामवंत डॉक्टर्स	सदस्य
७	सार्वजनिक आरोग्य क्षेत्रातील २ अशासकीय संस्था	सदस्य
८	जिल्हाधिकारी	सदस्य
९	पोलीस आयुक्त / पोलीस अधीक्षक	सदस्य
१०	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
११	अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण महामंडळ	सदस्य
१२	अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग	सदस्य
१३	उपसंचालक, आरोग्य सेवा परिमंडळ	सदस्य
१४	अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय (असल्यास)	सदस्य
१५	जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
१६	मा.पालकमंत्र्यांनी नामनिर्देशित केलेले मदत होईल असे २ सदस्य	सदस्य
१७	आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका (असल्यास)	सदस्य
१८	जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय	सदस्य सचिव

वरीलपैकी अनुक्रमांक ४,५,६,७, व १६ वरील सदस्य यांची निवड संबंधित जिल्ह्यांचे मा.पालकमंत्री करतील.

अशासकीय संस्था व सदस्यांमध्ये पुढील संस्था व सदस्यांचा समावेश होईल :-

- अ) वैद्यकीय सेवा क्षेत्र :- जिल्ह्यात वैद्यकीय क्षेत्रात काम करणारे नामवंत डॉक्टर्स किंवा समाजसेवक यांचेपैकी निवड करण्यात येईल. डॉक्टर्स हे संबंधित कॉन्सिलला (मेडीकल/आयुर्वेद/युनानि इ.) नोंदणीकृत असावेत.
- ब) अशासकीय संस्था :- सार्वजनिक आरोग्य क्षेत्रात जाणीव जागृती किंवा इतर माध्यमातून कार्य करणाऱ्या संस्थांपैकी एक संस्था व औषध वितरण क्षेत्रात प्रभावीपणे कार्ये करणारी एक संस्था म्हणून निवडण्यात येईल.

अशासकीय सदस्यांचा कालावधी :-

अशासकीय सदस्यांचा कालावधी समिती कार्यरत असेपर्यंत किंवा तीन वर्षे यापैकी जे अगोदरचे असेल तो, तत्पूर्वी अशासकीय समिती सदस्य अध्यक्ष, जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती तथा पालकमंत्री यांचे नावे स्वेच्छेने राजीनामा देवू शकतील. अशा सदस्यांची पुनर्नमणूक करण्यात येणार नाही. अशासकीय सदस्यांची निवड रद्द करणे किंवा फेरबदल करणे हे अधिकार अध्यक्षांना असतील.

समितीची कार्यकक्षा :-

समितीची कार्यकक्षा संबंधित संपूर्ण जिल्हा असेल.

समितीची कार्ये :-

- १) जिल्ह्यातील सर्व सार्वजनिक आरोग्य संस्थांचे कार्यांचा आढावा घेणे. आढळलेल्या त्रुटी दूर करण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे.
- २) सार्वजनिक आरोग्य संस्था व विविध अशासकीय आरोग्य सेवा संस्था, इस्पितळे, दवाखाने इत्यादींचे सहकार्याने जिल्ह्यात आरोग्य शिबिरे राबविणे, रक्तदान शिबिरे राबविणे, आरोग्य विषयक जाणीव जागृतीच्या मोहिमा राबविण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही करणे.
- ३) जिल्हा नियोजन समितीने मंजूर केलेल्या निधीतून झालेल्या खर्चाबाबत आवश्यकतेनुसार आढावा घेणे.
- ४) जिल्हास्तरीय विविध कार्यलये व सार्वजनिक आरोग्य संस्था इस्पितळे इत्यादींमध्ये समन्वय साधणे.
- ५) जिल्ह्यातील सार्वजनिक आरोग्य व्यवस्था सुदृढ करण्यासाठी करावयाचे उपाययोजनेबाबत शासनाला शिफारस करणे.
- ६) साथीचे रोगाचे प्रादूर्भावाचे वेळी प्रतिबंधक उपाय, रोगनिदान, चिकित्सा इत्यादीबाबत करावयाचे कार्यवाहीसाठी विविध विभागात समन्वय साधून उचित कार्यवाही करणे.

- ७) “बेटी बचावो- बेटी पढावो”, “भारत स्वच्छता मिशन” या सारखे राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील कार्यक्रम यशस्वीपणे राबविण्यासाठी विविध विभागात समन्वय घडवून आणणे व संबंधित विभागांना निर्देश देणे.
- ८) बॉम्बे नर्सिंग होम रजिस्ट्रेशन ॲक्ट १९४९ व इतर अनुषंगीक कायद्यातील तरतूदीचे पालन आरोग्य संस्था करतात किंवा नाही याबाबत आवश्यकतेनुसार उचित कार्यवाही करण्यासाठी संबंधित सक्षम यंत्रणेस निर्देश देणे किंवा विनंती करणे.
- ९) आरोग्य संस्थांचे प्रशासकीय (शासकीय, अशासकीय) चर्चा करून आवश्यक उपाययोजनासाठी शासनाला शिफारस करणे व पाठपूरावा करणे.
- १०) सार्वजनिक आरोग्य हित लक्षात घेवून समितीने दिलेले निर्देश, उपाययोजनांच्या अंमलबजावणीसाठी संबंधित शासकीय यंत्रणेने कसोशीने प्रयत्न करावेत.
- ११) इस्पितळातील Bio-Medical Waste बाबत नियोजनबद्ध कार्यक्रम तयार करण्यासाठी वेळोवेळी कार्यवाही करणे.
- १२) राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजना गरीब प्रवर्गातील लोकांसाठी असलेल्या योजना व इतर योजनांची अंमलबजावणी संबंधित संस्था करतात किंवा नाही याचा आढावा घेणे.
- १३) जनतेच्या आरोग्याशी निगडित असलेल्या कोणत्याही स्वरूपाचे विषयासंदर्भात समिती समन्वयाची भूमिका पार पाडेल.
- १४) जिल्ह्यातील आरोग्य संस्थांचा कायापालट करणे.
- १५) जिल्ह्यातील आरोग्य संस्थांना लागणारे वैद्यकीय अधिकारी कंत्राटी स्वरूपात उपलब्ध करून देणे.
- १६) जिल्ह्यातील आरोग्य संस्थांसाठी दुरुस्ती, पाणीपुरवठा इत्यादींसाठी निधी उपलब्ध करून देणे.

तांत्रिक प्रशासकीय आणि वित्तीय अधिकार हे वित्त विभागाच्या मान्यतेने निश्चित केलेले असल्याने त्यामध्ये जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समितीस कोणताही बदल करता येणार नाही.

आरोग्य व्यवस्था ही एकाच वेळी सार्वजनिक आरोग्य विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग आणि नगर विकास विभाग यांच्यामार्फत हाताळली जाते. या यंत्रणामध्ये योग्य तो समन्वय साधणे आणि त्यासाठी निर्देश देणे या महत्वाच्या जबाबदाऱ्या समितीकडे सोपविण्यात येत आहेत.

समितीच्या बैठकीचा कालावधी :-

समितीची बैठक दर तीन महिन्यातून एकदा होईल. मात्र अध्यक्ष गरजेनुसार जास्तीच्या बैठका घेवू शकतील. दोन बैठकांतील अंतर साधारणतः तीन महिन्यांपैक्षा जास्त नसावे.

अशासकीय सदस्यांना भत्ता इत्यादी :

समितीची स्थापना व्यापक सामाजिक हित लक्षात घेवून करण्यात आलेली आहे. समिती सदस्य यांना कोणत्याही स्वरूपाचा भत्ता देय राहणार नाही किंवा कोणत्याही स्वरूपाचे विशेषाधिकार राहणार नाहीत.

२. सदर गठीत केलेल्या “जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” सदस्यांना कोणत्याही स्वरूपाचा भत्ता देय राहणार नसल्याने, शासनावर कोणताही अतिरिक्त आर्थिक बोजा पडणार नाही. या समित्या जिल्हा समन्वय समिती असल्याने सदर बैठकीच्या आयोजनावर येणारा खर्च संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडील उपलब्ध अनुदानातून भागविण्यात यावा.

३. हा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

४. सदर आदेशान्वये गठीत केलेल्या “जिल्हा आरोग्य सेवा समन्वय समिती” च्या सदस्य सचिवांनी समितीचे मा.अध्यक्ष तथा जिल्हा पालकमंत्री यांचेशी चर्चा करून त्यांचे शिफारशीनुसार एक महिन्यांच्या आत समितीच्या अशासकीय सदस्यांची नियुक्ती करावी. तसेच अन्य शासकीय सदस्यांशी संपर्क साधून त्यांना अवगत करावे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२२३१४१७२३४७१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(सं. ह. करंजेकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (सार्वजनिक आरोग्य), मा. मंत्री (वै.शि. व औ.द्र.), मा.राज्यमंत्री (सार्वजनिक आरोग्य), मा. राज्यमंत्री (वै.शि. व औ.द्र.), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुंबई.

५. जिल्हाधिकारी (सर्व)
६. आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
८. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
९. पोलीस आयुक्त (सर्व)
१०. संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई.
११. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई.
१२. सहआयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुंबई.
१३. अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय. (सर्व)
१४. सर्व सहसंचालक/उप संचालक, आरोग्य सेवा,
१५. जिल्हा शल्य चिकित्सक (सर्व)
१६. जिल्हा आरोग्य अधिकारी (सर्व)
- १९ जिल्हा पोलीस अधिक्षक (सर्व)
- २० जिल्हा माहिती अधिकारी (सर्व)
२३. जिल्हापरिषदा/महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपरिषदा (सर्व)
२४. निवडनस्ती (आरोग्य-५).